

Vlastný materiál

Informácia o dosiahnutom pokroku pri plnení krátkodobých cieľov Akčného plánu pre implementáciu Stratégie adaptácie SR na zmenu klímy

ÚVOD

Zmena klímy zapríčinená ľudskou činnosťou spôsobuje rýchle a zásadné zmeny vo všetkých regiónoch na svete. Za posledných 150 rokov je vplyv rastúcich koncentrácií skleníkových plynov na globálnu klímu nepopierateľný (6. *Hodnotiaca správa IPCC – AR6 IPCC, 2022 – 2023*¹). Za toto obdobie sa globálny priemer teploty zvýšil o 1,1 °C, pričom otepľovanie akceleruje predovšetkým v posledných 30 rokoch. Extrémne prejavy počasia v mnohých prípadoch vedú k rozsiahlym a častokrát devastáčnym nepriaznivým dôsledkom, pričom spôsobujú nielen rozsiahle škody na infraštruktúre, prírodnom prostredí, majetkoch, ale prinášajú aj straty na ľudských životoch. Za posledných 40 rokov dosiahli ekonomické straty spôsobené extrémami počasia a podnebí v Európe približne pol bilióna eur².

Dňa 12. marca 2024 Európska komisia (ďalej EK) zverejnila oznámenie s názvom *Riadenie klimatických rizík – ochrana ľudí a prosperita*³, ktoré bezprostredne nadväzuje na prvé *Európske hodnotenie klimatických rizík (EUCRA)*⁴, ktoré vykonala Európska environmentálna agentúra (ďalej EEA). EUCRA identifikovala 36 kľúčových rizík pre Európu, pričom viaceré z nich už dosahujú kritickú úroveň a možno ich považovať za veľmi naliehavé. Je viac než zrejmé, že EÚ a jej členské štáty musia zintenzívniť a urýchliť opatrenia v oblasti klímy. V oznámení sa EK zameriava na nasledujúce sektorové oblasti: prírodné ekosystémy, voda, zdravie, potraviny, infraštruktúra a zastavané prostredie, hospodárstvo.

Adaptácia je rozhodujúca pre zvýšenie odolnosti a zníženie rizík zmeny klímy pre ohrozené systémy. Kľúčovým krokom rozvoja adaptačnej politiky je hodnotenie súčasných a predpokladaných dôsledkov zmeny klímy a súvisiacej zraniteľnosti a rizík ohrozených systémov. Je účinným nástrojom na určenie nevyhnutnosti realizovať adaptačné opatrenia. **Adaptačné opatrenia** definujeme ako oblasti intervencií potrebných pre posilnenie prírodných a sociálno-ekonomických systémov prispôbiť sa prebiehajúcej alebo očakávanej zmene klímy, s cieľom znížiť zraniteľnosť a možné negatívne dôsledky, zvyšovať odolnosť a adaptívnu kapacitu a využívať pozitívne účinky zmeny klímy.

Slovenská republika definuje adaptáciu na zmenu klímy ako svoju prioritu v strategickom dokumente *Envirostratégia 2030*⁵, pričom svoje odhodlanie v oblasti proaktívnej adaptácie jasne preukázala prvýkrát v roku 2014 a to schválením dokumentu *Stratégia adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy*. Nadväzne, v roku 2018 bola uznesením vlády SR č. 478/2018 schválená *Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na*

¹ IPCC. (2023). AR6 Synthesis Report. (<https://www.ipcc.ch/report/ar6/syr/>)

² EEA. (2022). Economic losses and fatalities from weather – and climate-related events in Europe (Web.report). (<https://www.eea.europa.eu/publications/economic-losses-and-fatalities-from>)

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:52024DC0091>

⁴ <https://www.eea.europa.eu/publications/european-climate-risk-assessment>

⁵ https://www.minzp.sk/files/iep/publikacia_zelensie-slovensko-sj_web.pdf

zmenu klímy – aktualizácia⁶ (ďalej **NAS**), ktorá zhodnotila stav adaptácie a zamerala sa na plánovanie aktivít v rozhodujúcich oblastiach a sektoroch, definovanie všeobecnej vízie adaptácie vybraných oblastí a sektorov a aktualizáciu súboru adaptačných opatrení a rámca na ich realizáciu. Na podporu realizácie definovaných cieľov NAS bol uznesením vlády SR č. 476/2021 z 31. augusta 2021 schválený **Akčný plán pre implementáciu Stratégie adaptácie SR na zmenu klímy⁷** (ďalej **NAP**), ktorý naplňa rámec NAS konkrétnymi opatreniami a úlohami a implementuje ich v krátkodobom (2021 – 2023) a strednodobom horizonte (2024 – 2027).

Hlavným dôvodom predloženia tejto informácie je poukázať na dosiahnutý pokrok pri plnení krátkodobých cieľov NAP a zhodnotiť efektívnosť procesu implementácie prierezových a špecifických opatrení.

ŠTRUKTÚRA NAP, PROCES IMPLEMENTÁCIE A HODNOTENIA

Štruktúra NAP

Je založená na definovaní **hlavného cieľa** „prostredníctvom implementácie prierezových a špecifických adaptačných opatrení a úloh zvýšiť pripravenosť Slovenska na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy“ a implementácii **strategických priorít**.

- Strategická priorita 1

Podporiť adaptáciu na zmenu klímy ako strategickú prioritu Slovenskej republiky, začleňovať a integrovať prispôbenie sa zmene klímy do politického a právneho rámca a posilňovať tému adaptácie v existujúcich a pripravovaných národných a sektorových plánoch a programoch.

- Strategická priorita 2

Posilniť implementáciu politik a legislatívy v oblasti adaptácie, znížiť byrokratickú záťaž obmedzujúcu realizáciu opatrení a zlepšiť vymáhanie práva cestou transparentnosti, zlepšenia kompetencií a posilnenia kontrolných a sankčných mechanizmov.

- Strategická priorita 3

Budovať a rozvíjať efektívny, realizovateľný a fungujúci systém adaptácie na zmenu klímy v Slovenskej republike, založený na princípe subsidiarity a spoločného úsilia všetkých zainteresovaných strán a verejnosti.

- Strategická priorita 4

Rozvíjať vedomostnú základňu, zber údajov, monitorovanie a výskum spojený so šírením údajov a informácií. Podporiť šírenie údajov prostredníctvom zdieľania otvorených údajov.

- Strategická priorita 5

Podporovať vzdelávanie o zmene klímy a jej riešení v celom vzdelávacom procese a na všetkých úrovniach vzdelávania. Prispievať k zvyšovaniu povedomia verejnosti.

- Strategická priorita 6

Podporovať a rozvíjať multizdrojový systém financovania adaptácie na zmenu klímy.

⁶ <https://www.minzp.sk/files/odbor-politiky-zmeny-klimy/strategia-adaptacie-sr-zmenu-klimy-aktualizacia.pdf>

⁷ <https://www.minzp.sk/files/odbor-politiky-zmeny-klimy/akcny-plan-implementaciju-nas.pdf>

Pre potreby dosiahnutia cieľa a strategických priorít a zároveň pre vytvorenie rámca implementácie špecifických cieľov pre jednotlivé oblasti je identifikovaných **5 prierezoých opatrení** prostredníctvom **18 úloh**. Prierezoé opatrenia (ďalej **PO**) sú zamerané na:

1. zlepšenie implementačného rámca,
2. podporu vedy a výskumu v oblasti adaptácie na zmenu klímy,
3. vytvorenie efektívneho systému krízového manažmentu a riešenia extrémnych udalostí ako sú povodne a požiare,
4. podporu zelenej infraštruktúry,
5. podporu vzdelávania a informovanosti.

Jadrom NAP je **7 špecifických oblastí**. Každá z týchto 7 oblastí má svoj **špecifický cieľ** (ďalej **ŠC**):

1. v oblasti ochrany, manažmentu a využívania vôd

Zlepšiť adaptačnú schopnosť krajiny v oblasti ochrany, manažmentu a využívania vôd cestou lepšieho manažmentu vody ako kľúčovej výzvy pri zmene klímy, za súčasného zvýšenia bezpečnosti obyvateľstva, ochrany kritickej infraštruktúry a krajiny.

2. v oblasti udržateľného poľnohospodárstva

Zvýšiť adaptačnú schopnosť obhospodarovania poľnohospodárskej krajiny uplatňovaním opatrení zameraných na ochranu pôdy, prírodných zdrojov a podporu biodiverzity poľnohospodárskej krajiny, podporu udržateľnej rastlinnej a živočíšnej výroby a tak zlepšenie potravinovej bezpečnosti a sebestačnosti.

3. v oblasti adaptovaného lesného hospodárstva

Zvýšiť komplexným a holistickým prístupom adaptačnú schopnosť lesov na prebiehajúcu zmenu klímy.

4. v oblasti prírodného prostredia a biodiverzity

Zvýšiť adaptačnú schopnosť a ekologickú stabilitu krajiny prostredníctvom lepšieho manažmentu vody a zlepšenia adaptívneho manažmentu všetkých typov krajiny so zohľadnením dynamiky vývoja ekosystémov.

5. v oblasti zdravia a zdravej populácie

Aktívne a preventívne reagovať na meniace sa klimatické podmienky a zabezpečiť adekvátne zdravé prostredie pre život, prácu, bývanie a oddych.

6. v oblasti sídelného prostredia

Prispieť k vytvoreniu kvalitného legislatívneho, inštitucionálneho, odborného a finančného prostredia pre systematické a komplexné kroky samospráv v procese adaptácie na zmenu klímy v sídelnom prostredí (v mestách a obciach).

7. v oblasti technických, ekonomických a sociálnych opatrení

Posilniť chápanie adaptácie ako ekonomickej a sociálnej výzvy, zapojiť ďalšie dotknuté sektory hospodárstva a zlepšiť implementačný rámec pre prierezoé a špecifické opatrenia.

Každý ŠC má definované svoje základné princípy a špecifické opatrenia, ktoré v danom segmente definujú úlohy. Spolu bolo identifikovaných **45 špecifických opatrení** (ďalej **ŠO**) a v ich rámci **169 úloh**. Identifikované krátkodobé a strednodobé opatrenia sú rozpracované do konkrétnych implementačných úloh. Zatiaľ čo opatrenia nastavujú celkový smer (stratégie

a prístupy na riešenie výziev) v danej oblasti, implementačné úlohy sú špecifické činnosti potrebné na úspešnú implementáciu týchto opatrení.

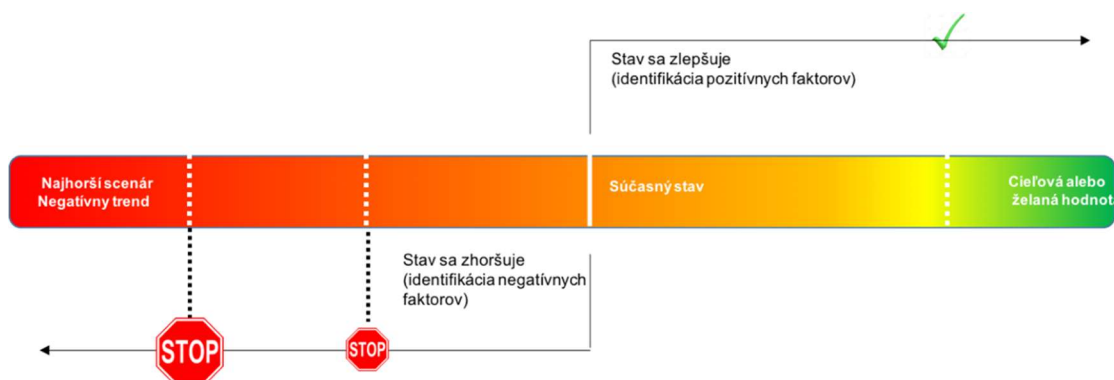
Proces implementácie a hodnotenia krátkodobých cieľov

Hlavnú zodpovednosť za implementáciu, monitorovanie a podávanie správ k NAS a NAP má Ministerstvo životného prostredia SR (ďalej MŽP SR), ktoré má koordinačnú funkciu v rámci medzirezortných a prierezových úloh. Operatívna koordinácia implementácie sa uskutočňuje prostredníctvom **Pracovnej skupiny pre adaptáciu** (ďalej PSA), ktorej členmi sú nominovaní zástupcovia relevantných ústredných orgánov štátnej správy, samosprávnych orgánov, odborných organizácií, akademickej obce, mimovládnych organizácií, a iných zainteresovaných skupín.

Schválený NAP definuje princípy monitorovania a plnenia jednotlivých adaptačných opatrení/úloh. Pre každú úlohu je pridelený indikátor/indikátory, gestor, zdroj financovania a termín plnenia. Jednotlivé úlohy sa vyhodnocujú v súlade s nastavenými termínmi ich plnenia na ročnej báze prostredníctvom PSA. Tá je tiež pravidelne informovaná o sledovaných indikátoroch plnenia NAP a bude sa spolupodieľať na príprave ďalšej NAS a NAP.

Na základe vyhodnotenia indikátorov a na základe hodnotenia stavu v danej oblasti bude kvalitatívne zhodnotená situácia v stave plnenia strategických priorít a špecifických cieľov.

Obrázok č. 1 Kvalitatívne zhodnotenie situácie v stave plnenia NAP

Pre kvantifikovanie navrhnutých indikátorov a postup pri hodnotení realizácie jednotlivých úloh je zvolený prístup, ktorý je podrobne identifikovaný v samotnom NAP.

Gestori jednotlivých opatrení resp. úloh s využitím príslušných indikátorov vyhodnotili aj kvantitatívne plnenie uvedených opatrení a úloh po prvý raz do 31. 12. 2022, a potom každé dva roky do 31. decembra príslušného roku s tým, že MŽP SR predmetné vyhodnotenia využilo a bude ďalej využívať pri príprave a podávaní správ EK o národných adaptačných opatreniach podľa čl. 19 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1999⁸ (podľa dikcie nariadenia po prvý raz do 15. 3. 2021 a potom každé dva roky).

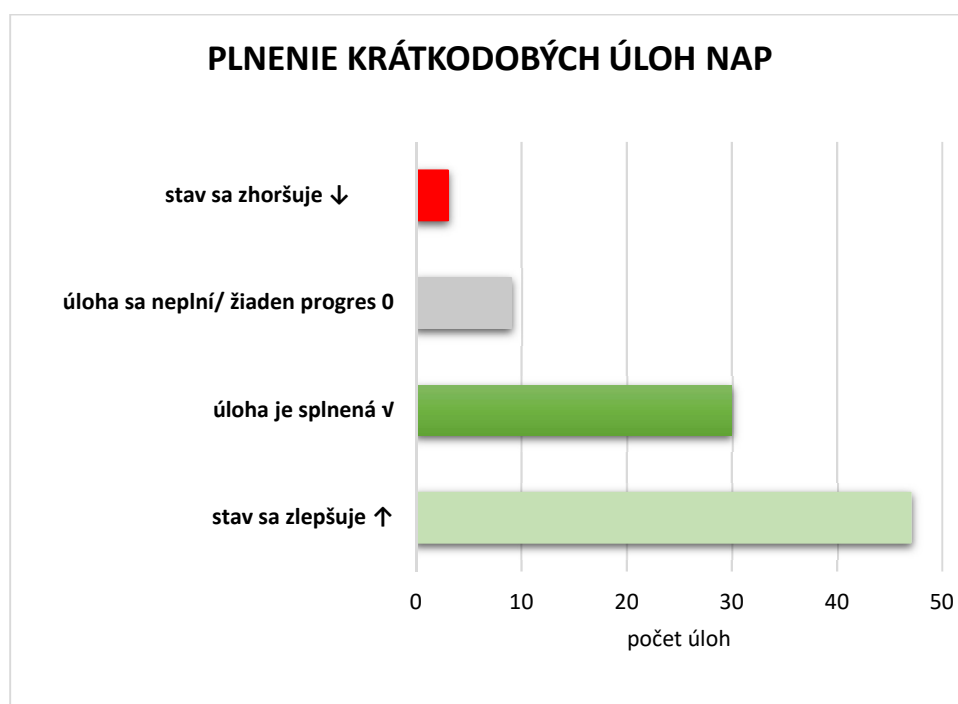
⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1999 z 11. decembra 2018 o riadení energetickej únie a opatrení v oblasti klímy, ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, smernice Európskeho parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EÚ, 2012/27/EÚ a 2013/30/EÚ, smernice Rady 2009/119/ES a (EÚ) 2015/652 a ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 525/2013

Pre potreby vyhodnocovania vývoja ohrození vyplývajúcich zo zmeny klímy, dôsledkov na jednotlivé sektory a plnenia adaptačných opatrení prijatých v národných dokumentoch bolo v rámci projektu *Metodiky pre hodnotenie klimatických rizík spojených s nepriaznivými dôsledkami zmeny klímy* financovaného z Operačného programu Kvalita životného prostredia vypracované **Metodické usmernenie procesu získania, zberu a vyhodnotenia dát a informácií v oblasti adaptácie na zmenu klímy pre potreby plnenia reportingových povinností na národnej i európskej úrovni**⁹, ktoré bolo zverejnené na novej webovej platforme pre adaptáciu www.klima-adapt.sk v apríli 2024. Metodické usmernenie okrem iného navrhuje indikátory, ktoré budú v budúcnosti využité aj pri odpočítaní národných dokumentov.

PLNENIE KRÁTKODOBÝCH ÚLOH

NAP identifikuje opatrenia a úlohy, ktoré sú implementované v krátkodobom (2021 – 2023) a strednodobom horizonte (2024 – 2027). Počet krátkodobých prierezových a špecifických úloh je 89 z celkových 187 úloh NAP. Na základe odpočítania za roky 2021 – 2023 bol vypracovaný *Odpočet krátkodobých úloh (2021 – 2023) Akčného plánu pre implementáciu Stratégie adaptácie na zmenu klímy (ku dňu 31. marca 2024)*, ktorý je neoddeliteľnou súčasťou tohto materiálu (*Príloha*). Pri každej úlohe je kvalitatívne (stručným popisom a symbolom) zhodnotený jej stav plnenia. Tam, kde je to možné, je uvedená aj kvantifikácia indikátora.

Graf č.1 Plnenie krátkodobých úloh NAP (prierezové a špecifické) ku dňu 31. marca 2024

Vysvetlivky k použitým symbolom (Príloha, Graf č. 1):

- ↑ stav sa zlepšuje
- ↓ stav sa zhoršuje
- ✓ úloha je splnená

⁹ <https://www.klima-adapt.sk/metodicke-usmernenia>

0 úloha sa neplní/ žiaden progres

Celkovo bolo splnených 1/3 krátkodobých úloh. Pozitívny vývoj je možné zhodnotiť pri približne 1/2 krátkodobých úloh.

Plnenie krátkodobých prierezových úloh

Z celkových 18 prierezových úloh bolo implementovaných 10 úloh v krátkodobom horizonte. 3 úlohy boli splnené a pri 7 úlohách sa stav zlepšuje. Kľúčové body dosiahnutého pokroku pri plnení krátkodobých prierezových opatrení sú:

- **Posilnenie politického a legislatívneho rámca adaptácie a efektívne nastavenie finančných mechanizmov pre implementáciu adaptačných opatrení**

Významným krokom k riešeniu adaptácie na zmenu klímy na Slovensku bolo prijatie Programu Slovensko (2021 – 2027), špecifický cieľ 2.4: Podpora adaptácie na zmenu klímy a prevencie rizika katastrof a odolnosti s prihliadnutím na ekosystémové prístupy a Strategického plánu spoločnej poľnohospodárskej politiky (ďalej SPP) pre obdobie 2023 – 2027, v rámci špecifického cieľa 4: Prispiet' k zmierňovaniu zmeny klímy a adaptácii na ňu, a to aj znižovaním emisií skleníkových plynov a zvyšovaním sekvestrácie uhlíka, ako aj k podpore udržateľnej energie.

V legislatívnom procese naďalej pretrváva výzva integrovať adaptačné stratégie do legislatívnych rámcov (zákon o krajinnom plánovaní, zákon o zmene klímy).

- **Efektívny systém manažmentu rizík vyplývajúcich zo zmeny klímy**

Implementácia projektov budovania systémov včasného varovania (BSVV) sa výrazne zlepšila. Rozšírenie varovných sirén a zriadenie trojstupeňových varovných systémov (miestna, regionálna a centrálna úroveň) zvýšilo odolnosť krajiny voči klimatickým rizikám.

Úsilie riešiť mapovanie rizík a navrhovať odporúčania na riešenie adaptácie na zmenu klímy, ako je načrtnuté v *Národnej stratégii manažmentu rizík bezpečnostných hrozieb v Slovenskej republike*¹⁰, demonštruje proaktívny prístup k riadeniu hrozieb súvisiacich s klímou. Modernizácia procesov hodnotenia rizík a posilnenie ochranných opatrení, najmä pre kritickú infraštruktúru, však zostávajú pretrvávajúcimi výzvami, ktoré si vyžadujú legislatívnu podporu.

- **Vytvorenie funkčného rámca podpory vedy, vzdelávania a rozvoja povedomia o problematike adaptácie**

V rámci výskumov podporovaných domácimi grantovými agentúrami VEGA a APVV bola posilnená adaptácia ako prioritná téma. V roku 2021 to bolo prostredníctvom 86 projektov s alokovanými zdrojmi 2 840 973 eur. V roku 2022 bolo riešených 68 výskumných projektov zameraných na podporu výskumu v oblasti efektivity prírode blízkych systémov hospodárenia na pôde, vodozádržných opatrení a produkčných a mimoprodukčných funkcií pôdy.

Súčasťou rámcového programu Horizont Európa (2021 – 2027) sú tzv. výskumno-inovačné misie EÚ – *Misia Adaptácia na zmenu klímy* – cieľom Misie je podporiť aspoň 150 európskych regiónov a komunít, aby sa do roku 2030 stali odolnými voči zmene klímy. V súčasnosti sa k Charte Misie pripojilo viac ako 300 signatárov, medzi nimi za SR aj 4 samosprávne kraje: Banskobystrický, Košický, Trnavský a Žilinský a mesto Lučenec. Medzi Priateľov Misie patrí Envirocentrum Banská Štiavnica. Misia

¹⁰ <https://rokovania.gov.sk/RVL/Material/26865/1>

pomôže týmto regiónom a miestnym orgánom lepšie pochopiť, pripraviť sa a riadiť klimatické riziká, ako aj vyvinúť inovatívne riešenia na budovanie odolnosti. Projekty so slovenskou účasťou: CLIMAAX, LAND4CLIMATE

– **Budovanie zelenej infraštruktúry a ekologických sietí**

SAŽP v roku 2023 riešila projekt Metodiky pre hodnotenie investičných rizík spojených s nepriaznivými dôsledkami zmeny klímy, financovaného z OPKŽP a v rámci neho *Metodické usmernenie pre podporu zavádzania riešení zelenej infraštruktúry: analýza bariér, podpora implementácie dobrej praxe a odporúčania pre verejnú politiku*¹¹. Metodické usmernenie je zamerané najmä na sídelné prostredie.

Pokračujú snahy o zlepšenie krajinskej diverzity, zlepšenie systému NATURA 2000 a podporu riešení zelenej infraštruktúry.

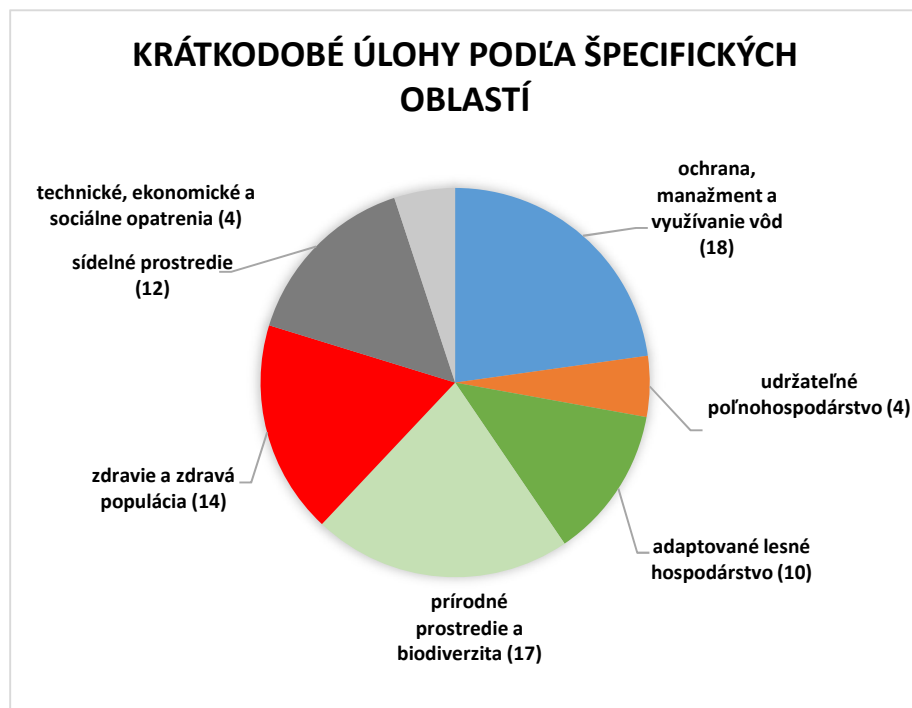
– **Vytvorenie národného informačného systému pre poskytovanie klimatických informácií**

Prierezové úlohy sa v rámci tohto opatrenia implementujú v strednodobom horizonte. Pokrok bol zaznamenaný najmä vytvorením novej **webovej platformy** www.klima-adapt.sk, ktorej cieľom je sprístupňovať informácie k problematike adaptácie na zmenu klímy pre laickú i odbornú verejnosť so zameraním na národnú ale aj regionálnu a lokálnu úroveň s potenciálom do budúcnosti rozširovať svoj obsah a stať sa súčasťou plánovaného informačného systému pre poskytovanie klimatických informácií.

Plnenie krátkodobých špecifických úloh

Z celkových 169 špecifických úloh bolo implementovaných 79 úloh v krátkodobom horizonte. Graf č. 2 znázorňuje podiel jednotlivých špecifických oblastí na celkovom počte krátkodobých špecifických úloh.

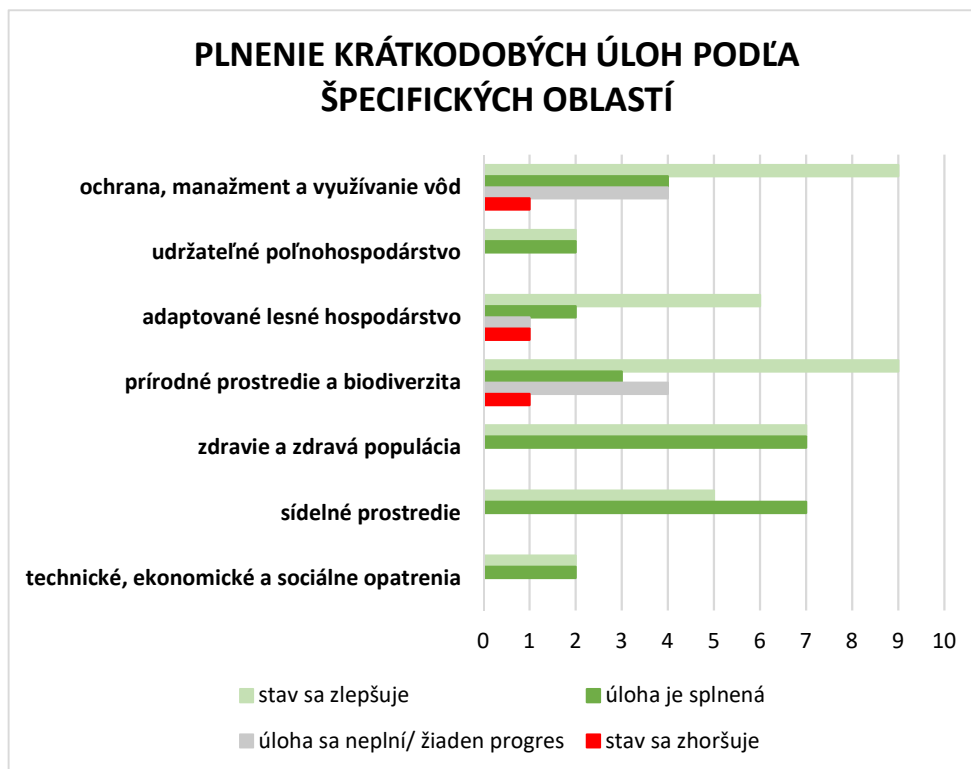
Graf č. 2 Krátkodobé úlohy podľa špecifických oblastí

¹¹ https://metodiky.sazp.sk/Metodika_3_Zelena_infrastruktura/Definitiva_Metodicke_usmernenie.pdf

Celkovo bolo splnených 27 špecifických úloh a pri 1/2 úloh sa stav zlepšuje. V oblastiach ochrana, manažment a využívanie vôd, udržateľné poľnohospodárstvo a adaptované lesné hospodárstvo sa nepracovalo spolu na 9 úlohách (žiadnen progres) a v týchto oblastiach pri 3 špecifických úlohách sa dokonca stav zhoršuje. V ostatných oblastiach sa úlohy plnili alebo sa pri jednotlivých špecifických úlohách stav zlepšuje.

Graf č. 3 Plnenie krátkodobých úloh podľa špecifických oblastí

Kľúčové body dosiahnutého pokroku pri plnení krátkodobých špecifických cieľov sú:

- **Špecifický cieľ v oblasti ochrany, manažmentu a využívania vôd**
Uznesením vlády SR č. 372/2022 bola dňa 1. júna 2022 schválená *Koncepcia vodnej politiky do roku 2030 s výhľadom do roku 2050*¹². Uznesením vlády SR č. 319/2022 z 11. mája 2022 bol schválený dokument *Vodný plán Slovenska na roky 2022 – 2027*¹³.
- **Špecifický cieľ v oblasti udržateľného poľnohospodárstva**
Uznesením vlády SR č. 94/2022 bol dňa 10. februára 2022 schválený dokument *Strategický plán SPP na roky 2023 – 2027*¹⁴. Ide o základný programový dokument Spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ na podporu udržateľného rozvoja poľnohospodárstva, potravinárstva, lesného hospodárstva a vidieka.
- **Špecifický cieľ v oblasti adaptovaného lesného hospodárstva**
Dňa 3. marca 2024 schválila vláda SR *Národný lesnícky program Slovenskej republiky pre obdobie rokov 2025 – 2030 „LESY PRE SPOLOČNOSŤ“*, ktorý určuje základné smerovanie lesného hospodárstva do roku 2030 prostredníctvom strategických a špecifických cieľov.

¹² <https://www.minzp.sk/voda/koncepcne-dokumenty/koncepcia-vodnej-politiky-roky-2021-2030-vyhľadom-do-roku-2050.html>

¹³ <https://www.minzp.sk/voda/vodny-plan-slovenska/>

¹⁴ <https://rokovania.gov.sk/RVL/Material/26898/2>

- **Špecifický cieľ v oblasti prírodného prostredia a biodiverzity**
Aktualizácia Programu starostlivosti o mokrade Slovenska do roku 2024 a Akčný plán pre mokrade na roky 2022 – 2024. Program starostlivosti o mokrade Slovenska je základným strategickým dokumentom na plnenie záväzkov vyplývajúcich z Ramsarského dohovoru a vychádza predovšetkým z jeho strategického plánu. Ďalším významným dokumentom je *Prioritný akčný rámec (PAF) pre sústavu NATURA 2000 v Slovenskej republike vo Viacročnom finančnom rámci na roky 2021 – 2027*
- **Špecifický cieľ v oblasti zdravia a zdravej populácie**
Uznesením vlády SR č. 3/2019 z 9. januára 2019 bol schválený *Akčný plán pre životné prostredie a zdravie obyvateľov Slovenskej republiky V. (NEHAP V.)*¹⁵
- **Špecifický cieľ v oblasti sídelného prostredia**
Očakávané prínosy zákona č. 200/2022 Z. z. o územnom plánovaní a zákona č. 201/2022 Z. z. o výstavbe je zvýšenie odolnosti samospráv a obyvateľov voči klimatickej zmene.
- **Špecifický cieľ v oblasti technických, ekonomických a sociálnych opatrení**
Začali sa prvé diskusie MŽP SR so Slovenskou asociáciou poisťovní a Národnou bankou Slovenska ohľadom poskytovania informácií o škodových udalostiach v prípade klimatických rizík.

ZÁVER

Vplyv zmeny klímy na prírodné a sociálno-ekonomické systémy pozorujeme už dnes, pričom riziká budú v dôsledku zotrvačnosti klimatického systému v nasledujúcich desaťročiach aj po nich naďalej rásť. To sa udeje aj v prípade, že sa ambicióznym znížením emisií na globálnej úrovni obmedzia potenciálne škody.

Slovenská republika plne rešpektuje správy *Medzivládneho panelu pre zmenu klímy (IPCC)* a hlási sa k medzinárodným záväzkom v oblasti adaptácie na zmenu klímy tak, ako sú definované v *Rámcovom dohovore OSN o zmene klímy, Parížskej dohode* a tiež je súčasťou implementácie *novej stratégie EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy*¹⁶.

Implementácia NAP je približne v polovici obdobia platnosti dokumentu (2021 – 2027) a doteraz sa ukazuje ako pomerne účinný nástroj na zabezpečenie pokroku v oblasti adaptácie. Pre naplnenie ďalších strednodobých cieľov NAP je však kľúčová medzirezortná koordinácia a spolupráca medzi všetkými zainteresovanými subjektmi. Posilňovanie politik a právneho rámca, začlenenie tém a prístupov adaptácie do existujúcich národných a odvetvových plánov a programov je dôležitým prvkom implementácie NAP. Potreba jasného koordinovania a vedenia procesu bude premietnutá aj do prípravy novej NAS, ktorá bude predložená na rokovanie vlády SR do konca roka 2025 (na základe plnenia bodu B.3 uznesenia vlády SR č. 478/2018). Jej hlavným cieľom bude zadefinovať adaptačné politiky spôsobom nadväzujúcim na doterajšie úsilie a reflektovať na najnovšie vedecké poznatky, klimatické scenáre a vývoj klimatickej politiky na medzinárodnej a európskej úrovni.

Slovenská republika zlepšuje svoju pripravenosť na prebiehajúce a očakávané dôsledky zmeny klímy, podnikla prvé kroky na zahrnutie adaptácie do svojich vnútroštátnych plánov

¹⁵ https://www.uvzsr.sk/docs/info/zp/nehap/NEHAP_V.pdf

¹⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021DC0082&from=EN>

a programov. Avšak so zrýchľujúcou zmenou klímy sa toto tempo javí ako nedostatočné. Vyplýva to aj zo správy EUCRA, kde sa podrobne opisujú kľúčové klimatické riziká hroziace Európe. Tie povedú k väčšiemu počtu katastrof, ako sú suchá, povodne, prírodné požiare, choroby, neúroda, úmrtia v dôsledku horúčav, škody na infraštruktúre a štrukturálne zmeny životného prostredia. Ich interakcia s mnohými rizikami, ktoré sa netýkajú zmeny klímy a ich znásobovanie môže spôsobiť kaskádové riziká a prehĺbiť zhoršovanie životného prostredia a existujúce faktory vyvolávajúce konflikty, vysídľovanie a migráciu.